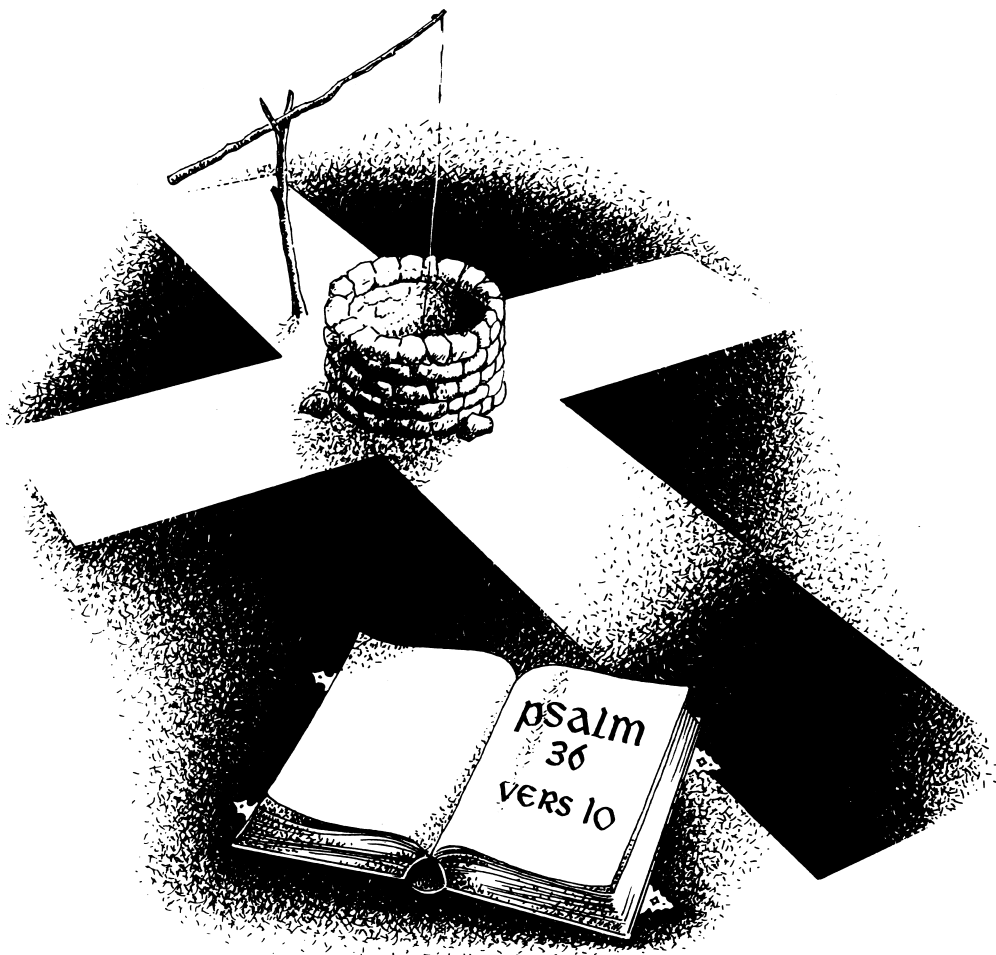

UIT DE LEVENSBRON

speciale uitgave

3 oktober 2004

Ds. P.D.J. Buijs - Het nieuwe verbond (Jeremia 31:31-34)
preek voor de Israëlzondag

aangeboden door het Centrum voor Israëlstudies

CIS

Centrum voor Israëlstudies

CHE-Transfer

Oude Kerkweg 100, Ede

Postbus 80, 6710 BB Ede

telefoon: 0318 - 696322

fax: 0318 - 696396

CIS@che.nl

www.che.nl/che-transfer

Het nieuwe verbond

Ds. P.D.J. Buijs, Harderwijk

(eventuele voorzang: Psalm 29 : 1 en 6)

Psalm 85 : 1 en 2

Psalm 119 : 88 (na de Wet des Heeren)

Schriftlezing: Jeremia 31 : 31 – 34

Hebreeën 8

Psalm 40 : 3 en 4

Psalm 69 : 14

Psalm 90 : 9

Tekst: *Jeremia 31 : 31 – 34 (SV)*

Gemeente des HEEREN,

Koning Frederik de Grote van Pruisen vroeg eens aan zijn hofprediker: 'Noem mij eens een duidelijk bewijs dat God bestaat'. Er viel even een stilte. Toen antwoordde de predikant: Het joodse volk, sire, dat is voor mij het grote bewijs dat God er is'.

Als we dat eens even op ons laten inwerken en zo'n gezegde leggen naast het getuigenis van de Heilige Schrift, kunnen we alleen maar zeggen: het is waar. De doorgaande lijn in de Schrift is immers dat de Heere trouw blijft aan het woord van Zijn belofte, eens aan Abraham gegeven. Ondanks alle zonde en ontrouw van Zijn volk.

Zeker, er worden takken uit deze olijfboom weggebroken vanwege hun ongeloof (Romeinen 11 : 20). En het is óók waar wat 1 Corinthe 10 zegt: '*in het merendeel van hen heeft God geen welgevallen gehad*' omdat ze niet in Zijn wegen wilden gaan. Toch zegt de Heere Zijn trouw aan dat volk als zodanig niet op. Hij gaat verder met een 'rest', maakt steeds weer een nieuw begin en brengt zó, naar Zijn verkiezend voornemen, de volheid van Israël thuis op een nieuwe aarde waarop

gerechtigheid woont. En dan geldt tot op de dag van vandaag: God zal Zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken.

Er liggen vanuit dat verbond met Abraham nog steeds beloften voor dit volk.

Die wetenschap behoeft ons niet tot ‘filosemieten’ te maken: mensen met een blinde liefde voor Israël, die zonder meer alles goedkeuren wat Israël doet, omdat het nu eenmaal Israël is. Het mag ons wèl brengen tot de houding van de apostel Paulus die een hevig en voortdurend hartzeer voelde om zijn joodse broeders, die Jezus Christus verwierpen.

Het mag ook doen leven in de hoop: God is nog niet klaar met dit volk; Hij heeft er een heilsplan voor, in Christus.

Een derde element in Paulus’ houding is dit (Romeinen 10 : 1): *‘het gebed dat ik tot God voor Israël doe is tot hun zaligheid’*.

Zojuist viel het woord ‘verbond’. Dat is de manier waarop de Heere omgaat met Zijn volk; op de wijze van een verbond. Daar schuilt een machtige genade in. Die verbondskinderen zijn immers niet alleen kinderen van Abraham; het zijn in de eerste plaats kinderen van Adam, die van huis uit als vijanden tegenover God staan. Dat geldt van Israël, het geldt ook van u en mij. Vanuit je zondaar-zijn heb je geen recht op Gods veelbelovend Woord. Het is pure gunst van de Heere, dat Hij zó tot ons komt: als een God Die het heil van zondaren zoekt.

Het verbond van de Heere getuigt van een verrassende toewending van God naar weglopers en doelmissers.

Maar die toewending is dan ook niet vrijblijvend en dat verbond spreekt niet vanzelf. Het is geen polis voor de eeuwigheid, in de zin van: als je maar in de trein van het verbond zit, dan zit je goed; dan komt het spoor vanzelf in de hemel uit. Nee, de Heere richt Zich op ons h art en wil beslag leggen op heel ons leven. D an komt het verbond tot zijn doel; dan komt het in je leven tot verbondsbel eving. Met minder kan het niet toe.

Dat was en is de boodschap voor Israël, maar ook voor ons die bij dat verbond van God met Israël gekomen zijn. Er klinken vanmorgen beloften tot ons die om gelovige verwerking vragen, zowel bij Israël als bij ons. Beloften die geconcentreerd zijn in die ene: die van een nieuw verbond. Dat is dan ook het thema voor de bediening van het Woord:

Het nieuwe verbond

- We staan stil bij:
1. de belofte van dit nieuwe verbond;
 2. het betere in dit nieuwe verbond;
 3. de basis voor dit nieuwe verbond

1. de belofte van dit nieuwe verbond

We plaatsen uiteraard eerst Jeremia 31 en onze tekstwoorden in het kader van het hele boek Jeremia. Een boek waarin we heel veel onheilsprofetieën vinden. Die kwamen natuurlijk niet zomaar uit de lucht vallen. Nee, er was reden toe. Gods oordelen zijn altijd rechtvaardig. Ze vormen het antwoord op de hardnekkige zonden van Zijn volk. En, gemeente, als de Heilige Geest je laat zien wie je zelf bent, je gaat overtuigen van zonde, dan ga je dat ook erkennen. Dan doe je je niet langer mooier voor dan je bent, maar je belijdt met Psalm 51: *'k erken mijn schuld die U tot straf bewoog'*. Herkent u dat ook voor uzelf?

Maar nu vindt er in het boek Jeremia een wending plaats. De zon van Gods heilstoezegging breekt door de wolken van het gericht heen.

Wonderlijk is dat. Zolang een volk en een mens zich handhaaft in eigenwijsheid tegenover God en Zijn wetten aan de laars lapt, komt de Heere met Zijn oordelen. Maar naarmate de afval van God steeds meer wordt en het steeds duidelijker wordt dat er van de mens en van heel Israël niets te verwachten valt, verkondigt de profeet des te luider dat de HEERE Zijn verbond niet zal verbreken.

Dat is om stil van te worden. We zouden menselijkerwijs verwachten, dat God tenslotte maar een streep zou halen door Zijn relatie met dit volk. Maar nee! Hij kan dat volk wel straffen, Hij kan rampen over hen doen komen en hen in ballingschap doen gaan, maar Zijn beloften onvervuld laten – nee, dat kan Hij niet. Zolang het laatste gericht aan het eind van de dagen niet heeft plaatsgevonden denkt God in Zijn toorn steeds weer aan Zijn ontferming en werkt Hij aan het herstel van Zijn volk.

Daar valt al veel troost uit te putten, ook als u zelf iemand bent die uzelf voor Gods aangezicht steeds weer tegenvalt en misschien denkt: 'Zou er voor mij nog genade zijn?' U moet zo vaak belijden: 'Gelijk een schaap heb ik gedwaald in 't rond, dat onbedacht (maar ook zo

vaak bewust!) zijn herder heeft verloren'. En toch kunt u het niet zonder de Heere en Zijn liefde stellen? Wel, de Heere doet niets liever dan Zich ontfermen over een weggelopen zondaar!

Maar dat kan wel een vraag oproepen. Gaat dat dan altijd maar zo door? Wordt dat nooit anders? Om het maar weer even vanuit Jeremia 31 te laten zien: in vers 18 en 19 lezen we dat het volk zijn schuld heeft beleden en berouw heeft getoond. Maar welke garantie is er nu, dat het niet binnen de kortste keren in het oude patroon vervalt en dat het zich wéér van de Heere zal afkeren? Het kan nu dan wel goede voornemens hebben, zoals u of jij die misschien hebt, die geraakt en getrokken werd door de liefde van God voor zo'n zondaar als u of jij. Maar wat komt er van zulke voornemens terecht?

Het is een probleem waar juist de diep-gevoelige Jeremia mee geworsteld heeft. Met alle energie en liefde die in hem was had hij het volk teruggeroepen tot de dienst van de Heere. Maar steeds spatten zijn woorden uiteen als regendruppels op een rots; ze ketsten af op de onbekeerlijkheid van Israël's hart. En hoe vaak is Jeremia terneergeslagen geweest. Meer dan eens wilde hij het bijltje erbij neergooien, omdat al wat hij zei aan dovemansoren gezegd was.

Maar nu komt de oplossing. Jeremia krijgt van de Heere te horen dat er geweldige dingen gaan gebeuren met Israël. Aan de ballingschap zal een einde komen. Ze zullen weer wonen in hun land dat de Heere al aan Abraham had toegezegd. De Heere zal hen in dat land planten en dat land bouwen.

Maar wat nog veel heerlijker is: er zal een grote innerlijke verandering bij het volk plaatsvinden, waardoor het zal gaan leven naar de bedoeling van de Heere; naar de doelstelling van Gods verbond. Het verbond dat de Heere met hen oprichtte, dat dus van één kant komt, zal tweezijdig worden.

Want daar is de Heere op gericht, gemeente, met Israël èn met ons: dat het tot de tweezijdigheid van het verbond komt; dat Zijn woorden niet meer langs ons heen glijden, maar verstaan en gelovig verwerkt zullen worden; dat Gods verbond niet iets zal zijn dat we als leus in onze mond nemen of als een vlag gebruiken die een bedenkelijke lading dekt, maar dat dat verbond een zaak van ons hàrt wordt.

Nu, de belofte van zo'n ingrijpende verandering en vernieuwing wordt hier door de Heere gegeven. Om de rijkdom daarvan te laten uitkomen wordt hier het nieuwe tegenover het oude geplaatst.

Nu moeten we eerst goed zien wat dat niet betekent.

Het betekent niet, dat er een totaal ànder verbond komt. Het verbond van Gods genade is in wezen onveranderlijk. Als we dat wezen van het verbond heel kort samenvatten, kunnen we het zó zeggen: *'Ik ben de HEERE, uw God; wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht'* (zie Exodus 20 : 2 en Genesis 17 : 1).

Maar nu doorloopt dat ene verbond wel verschillende fasen of bedelingen. Een van die fasen is het verbond van God met Israël, zoals dat bij de berg Sināi werd gesloten. Dat was geen totaal ander verbond dan dat met Abraham; het was er wel een nadere uitwerking en toespitsing van. De Heere nam dat nageslacht van de aartsvaders, Israël, aan tot Zijn volk, tot Zijn eigendom. Hij sloot, om zo te zeggen, een huwelijksverbond met hen. Wat had Hij aan dat volk Zijn liefde al getoond! Hij had hen uitgeleid uit het slavenhuis Egypte. Kijkt u maar in vers 32. Daar staat zo prachtig dat de Heere het volk bij de hand nam om hen naar het beloofde land te brengen. Hij had ze als op arends-vleugels gedragen en tot Zich gebracht.

Toen kondigde Hij de huwelijkswet af. Die begon weer met de betuiging van Zijn liefde en trouw: *'Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb'*. En dan volgen al die geboden, die niets anders bedoelen dan Israël bewaren bij de ontvangen verlossing.

De Heere vraagt van hen dan ook volkomen toewijding. We lezen dat in Exodus 19 : 5 en 6 : *'Nu dan, indien gij naarstig Mijn stem zult gehoorzamen en mijn verbond houden, zo zult gij Mijn eigendom zijn uit alle volken, want de gehele aarde is van Mij, en gij zult Mij een priesterlijk koninkrijk en een heilig volk zijn'*.

Wat blijkt hieruit heel duidelijk? Dit: dat God Zijn verbond nooit en te nimmer bedoeld heeft louter als een uiterlijke band, of puur als een nationaal verbond. Nee, van meet af heeft de Heere Zich gericht op het hārt van Zijn volk, op de gehoorzaamheid aan Hem met het hele bestaan. Om er nog een paar voorbeelden van te geven: *'Zo zult gij de HEERE uw God liefhebben met uw ganse hart en met uw ganse ziel en met al uw vermogen'* (Deuteronomium 6 : 5). En in Hosea 6 laat de Heere zien, dat het Hem niet ging om al die uiterlijke offers zonder meer, maar dat Hij uitkeek naar de trouw van Zijn volk en dat ze Hem zouden kennen met heel hun hart.

We kunnen dus niet zeggen: dat oude verbond, het Sinaïverbond,

dat was alleen maar uitwendig. Nee, het was er ook op gericht om het hart - dat klokhuis van ons bestaan - op de Heere te richten.

Het volk heeft ingestemd met de verbondsbepalingen. *'Al wat de HEERE gesproken heeft zullen wij doen!'* (Exodus 19 : 8).

Maar wat bleek? Dat het volk nog in de kinderschoenen stond. Dat het niet in staat was om naar Gods huwelijkswet te leven. Steeds weer zondigde het volk en wilde het Gods liefdewet en daarmee de Heere Zelf van zich afwerpen. En toen veranderde die wet door de schuld van het volk in haar tegendeel. In plaats van de wet van vrijheid werd het de wet van dienstbaarheid. Het volk werd door die wet geprikkeld om juist wèl het kwade te doen.

Julie herkennen dat vast wel, jongens en meisjes. Als je moeder tegen je gezegd heeft dat je iets niet mag doen, voel je zo vaak de neiging om het juist wèl te doen. Dat is nu ook zo als de Heere God ons Zijn geboden voorhoudt. Dan zijn we net als een bok die over de paaltjes rondom de wei wil heen springen.

Zo was het nu ook bij Israël. Ze overtraden Gods huwelijkswet en zo werden ze hun enig wettige Man, de Heere, ontrouw. Zo verbraken ze het huwelijksverbond met de Heere. We lezen dat met zoveel woorden in de tekst: *'welk Mijn verbond zij vernietigd hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de HEERE'*.

Daar hoor je nog het diepe verdriet van Israëls Man, de HEERE, in doorklinken. Zijn gekrenkte liefde!

Gemeente, wij mogen zeggen: wij zijn er als heidenen bij gekomen, bij dat verbond van God met Israël. Dat is iets om verwonderd en diep dankbaar over te zijn. We dragen het teken en zegel van dat verbond aan ons voorhoofd. Jongelui, zul je dat nooit vergeten? De Heere vroeg al naar jou, terwijl jij nog geen woord kon uitbrengen. Hij vroeg niet of jij er voor voelde om samen met Hem een verbond te maken, nee, Hij richtte uit eigen beweging Zijn verbond met jou op, omdat Hij jouw eeuwig behoud op het oog heeft!

Maar hoe vaak breken wij dat verbond van onze kant? Hoe vaak geven wij ons af met de goden van deze tijd, die in een iets ander jasje steken dan de goden van toen, maar die in wezen niet anders zijn? Of het nu Mammon is (geldzucht), of Baäl (economie en techniek als doel in zichzelf), of het nu sportverdwaazing is of erotiek of ... jezelf: 'ik ben een god in het diepst van mijn gedachten'.

Het blijkt dat wij mensen in eigen kracht, zonder een nieuw hart,

niet kunnen leven in Gods verbond. Vragen jullie daar om, jongens en meisjes, om een nieuw hart? ‘Heere, wilt U mij Zelf leren om echt met U te leven? Want ik kan het uit mezelf niet; eerlijk gezegd heb ik er niets eens zin in...’

Maar nu die machtige belofte: *‘Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal maken’*. Dat oude verbond, waarin Gods liefdewet het volk indringend werd voorgehouden, kòn het volk zijn bestemming niet doen bereiken. Een nieuwe fase, een nieuwe bedeling is noodzakelijk. En de Heere wil die in Zijn genade geven! Hij gaat tonen dat Hij bij de Sinai Zijn laatste woord nog niet gesproken heeft. Daar stond Hij met Zijn volk nog maar aan het begin. En het is Gods weg om te gaan naar het meerdere, naar het betere.

‘Ziet, de dagen komen...’ Dat is een algemene profetische aanduiding, die betrekking heeft op de Messiaanse heilstijd, dus de tijd vanaf de eerste komst van de Heere Jezus Christus op aarde.

In die tijd zal de Heere van het tweestammenrijk Juda en het tienstammenrijk Israël een eenheid maken – een nieuw volk bij een nieuw verbond. Straks zullen we nog zien welke uitwerking dat krijgt.

Laten we ‘t maar vasthouden, gemeente: hier klinken woorden die als een refrein de hele Bijbel door terugkeren. *‘Ik zal’*, zegt de Heere. Hij neemt het initiatief, daar waar wij met al onze vijandschap tegen Hem en Zijn wet vastlopen; waar wij van een leven in Zijn verbond niets terecht brengen: *‘Ik zal...’*.

Zo komt het tot een fase in Gods verbondsgeschiedenis die zo heerlijk is, dat er zelfs gesproken kan worden over een ‘beter verbond’. Dat zien we in het tweede:

2. het betere in dit nieuwe verbond

De Bijbel zelf gaat ons voor in dat spraakgebruik dat zegt, dat het nieuwe verbond een ‘beter’ verbond is. Ik denk aan Hebreëen 7 : 22: *‘Van een zoveel beter verbond is Jezus Borg geworden’*. En 8 : 6: *‘Hij is van een beter verbond Middelaar, dat in betere beloften bevestigd is’*. En dan volgt in Hebreëen 8 dat hele citaat uit Jeremia 31.

Dat nieuwe verbond is dus een beter verbond. Waarin bestaat dan dat betere?

Voor alle duidelijkheid nog maar eens: het oude verbond bestond

niet alleen maar in uiterlijke plichten, alsof God daar tevreden mee zou zijn. Nee, het ging ook toen om het hart. Alleen: dat kan de wet van God niet bewerken. Die wet was letterlijk en figuurlijk op afstand van het volk. Ze was ingegraveerd op die stenen tafelen. Ze bleef in die zin aan de buitenkant. Er was bij het volk geen hart om die woorden in te drinken.

Laat ik het vergelijken met een kan met water. Die kan is er, dat water is er, maar als je nu geen mond zou hebben om dat water op te drinken dan blijft het buiten je. In dat opzicht is het oude verbond gebrekkig. Dat Sinaïverbond reikt niet verder dan oor en oog. Het bereikt het hart niet. De wet van God onthult de schuld wel, ze stelt de diagnose van een dodelijke kwaal wel, maar ze draagt het geneesmiddel niet in zich. Daarom, vanwege die hardheid van hart bij Israël, wordt de wet in 2 Corinthe 3 zelfs genoemd: *'de bediening van de dood' en 'de bediening van de verdoemenis'*.

Ook dan, wanneer een mens op eigen kracht probeert zich krampachtig aan de wet te houden. Dat deden de Farizeeën; dat kom je vandaag tegen in het orthodoxe Jodendom; je komt het ook onder ons tegen, als we denken met onze kerkprestaties en onze Koninkrijksinspanningen de zaligheid te kunnen verdienen. Bent u ook zo'n doehet-zelver? O, wat schuilt diep in ons het verzet tegen genade-alleen!

Maar hoe je dan ook je best doet, Gods wet blijft aan de buitenkant en brengt alleen maar de eeuwige dood.

Nu klinkt hier de belofte van het nieuwe, betere verbond. Gods wet niet meer louter aan de buitenkant, maar in hun binnenste, in het centrum van hun leven, als middelpunt van heel hun denken. Ja, *'Ik zal die in (letterlijk: op) hun harten schrijven'*, zegt de Heere.

Om het verschil nog eens helder aan te geven, haal ik even een uitdrukking naar voren die we met name in het boek Deuteronomium tegenkomen. We lezen daar meer dan eens, dat de Heere Zijn wet 'voor hun aangezicht' gaf. Dus: de wet bleef buiten hen. Ze zagen die, om zo te zeggen, vóór zich, maar hadden haar niet in zich. Nu wordt het: Mijn wet in uw binnenste. Niet langer op stenen tafelen geschreven, maar op uw hart.

Een belofte in de eerste plaats voor Israël. Een belofte die dankzij de Persoon en het werk van de Heere Jezus Christus tot vervulling komt in de eerste plaats voor Israël. We zien er al heel wat van op Pinksteren. Die joodse mannen die daar staan en spreken, vol van de

Heilige Geest – wat zijn dat anders dan mannen die de wet van God op het hart dragen en in hun binnenste. De vrucht van de Geest is liefde (Galaten 5 : 22) – en zegt Paulus niet dat de liefde de vervulling is van de wet?

Zo is de Heere doorgedaan en zo gaat Hij nòg door, de eeuwen door, om deze belofte te vervullen voor Israël. Steeds wanneer er iemand van dit oude verbondsvolk tot bekering komt, gaat geloven in de Heere Jezus Christus, komt deze belofte tot aanvankelijke vervulling. We mogen er op pleiten, ook voor het Israël van nu. De Heere is machtig om dat hele volk levend te maken, te brengen tot de kennis van Jezus Christus en zó tot een totaal nieuwe beleving van Gods verbond.

Maar we slaan onszelf vanmorgen niet over, gemeente. Wat Israël nodig heeft kunnen wij niet missen.

Sinds Pinksteren zijn de grenzen van Gods verbond wijder geworden: ook de volken worden bij Gods heil betrokken. Deze toezegging komt ook tot de gelovigen uit de heidenen en hun kinderen. En door het werk van de Pinkstergeest realiseren deze woorden zich in veel meer mensen dan voorheen. Dat behoort tot het nieuwe, het betere van dit verbond. Christus heeft Zijn bloed gegeven om een schare te verlossen die niemand tellen kan, uit alle geslachten, talen en volken. Hij is een groot Koning Die zonder onderdanen niet zijn kan.

Wat onder het oude verbond in beperkte mate plaats vond is nu veel heerlijker, dankzij het volbrachte werk van Christus.

Bent u voor uzelf al eens bezig geweest met deze belofte: *‘Mijn wet in uw binnenste’*? Kwam u er achter dat u een wetsovertreder bent die tegen al Gods geboden zwaar gezondigd en geen daarvan gehouden heeft? Geeft dat u zoveel verdriet, omdat u weet hoe de Heere het waard is om gediend te worden? Leg dan voor Gods aangezicht bid-dend de vinger bij deze belofte. ‘Heere, ik pleit op Uw toezegging. Schrijf Uw wet ook in mijn hart’.

Dat is niet anders dan vragen om naar het beeld van Christus vernieuwd te worden. Van Hem geldt in het bijzonder wat de dichter van Psalm 40 zei: *‘Ik draag Uw wet in het midden van Mijn ingewand’*. Wie gelooft in Hem gaat ook lijken op Hem.

Dat is dus heel wat anders dan makkelijk in het gehoor liggende leuzen als: ‘Jezus heeft voor ons voldaan, komt, laat ons naar de kermis gaan’. Of die uitspraak die het bij velen zo goed doet: Jezus heeft

de wet volbracht, dus nu is die wet voor ons afgeschaft. Dat is niet alleen anti-joods, het is ook anti-christelijk.

Deze belofte stelt het omgekeerde in het vooruitzicht. Juist omdat Gods wet heilig, rechtvaardig en goed is, gaat de Heere die in het hart van Zijn volk schrijven. De Heilige Geest gaat zorgen voor een innerlijke aansluiting op de wet. Dan ga je Psalm 119 opnieuw zingen vanuit Christus: de vreugde der wet.

Zo komt ook de oorspronkelijke verbondsbelofte die we letterlijk van Genesis tot en met Openbaring in de Bijbel tegenkomen tot haar bestemming. We lezen het nog weer eens in vers 33b: ‘en Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn’. Wat God bedoelde wordt nu zichtbaar door het werk van de Heilige Geest: de gemeenschap tussen Hem en Zijn volk.

Er staat nog iets bij – en dat vloeit ook uit het voorafgaande voort: *‘En zij zullen niet meer, een ieder zijn naaste en een ieder zijn broeder leren, zeggende: Kent de HEERE! Want zij zullen Mij allen kennen van hun kleinste af tot hun grootste toe’*.

We zullen daar niet van moeten maken dat er geen onderwijs uit Gods Woord meer nodig is en dat we de ambten wel kunnen afschaffen. Daar gaat het hier niet om. Het accent valt er hier op, dat de Heilige Geest bevindelijke kennis, ervaringskennis gaat bewerken bij mensen van allerlei slag en stand. Het hoeft niet te blijven bij de aansporingen om de Heere te zoeken en te kennen, maar het kennen van God zal diepe werkelijkheid zijn in het leven van elke gelovige; van ieder die opnieuw geboren is. En dan geen verstandskennis alleen – dan zit het ‘een voet te hoog’. Het is een kennen van de Heere met het hart. Het woord dat hier voor ‘kennen’ wordt gebruikt, duidt elders in de Schrift wel de geslachtsgemeenschap tussen man en vrouw aan; een intiem kennen van elkaar in liefde. Om die tere liefdeskennis van God gaat het. Het kennen van God door Jezus Christus, in een liefde die in het hart is uitgestort door de Heilige Geest. *‘Dit is het eeuwige leven, dat zij U kènnen, de enige, waarachtige God en Jezus Christus Die Gij gezonden hebt’*. (Johannes 17 : 3).

Jongelui, je hebt thuis, op school, op catechisatie en op de vereniging veel over God geleerd. Maar kèn je Hem nu echt, met je hart? Ik kan veel over onze premier weten, maar daarmee ken ik hem nog niet. Voel je? Kennen en kennen is twee. De Heere belooft hier dat echte kennen in je te willen werken. Op jouw gebed zal Hij dat zeker doen.

De rijkdom van het nieuwe verbond is, dat elke gelovige gezalft wordt met de Heilige Geest, Die de rijkdommen van Christus uitdeelt.

Wie zo de Heere niet leert kennen, kan een keurig kerkmens zijn, maar grijpt er dan wel eeuwig naast. Dan hoort u het straks bij Jezus' terugkomst: *'Ga weg van Mij, Ik heb u nooit gekend'*.

Gemeente, is er wat tussen de Heere en u? Die liefdekennis? Het is de rijkdom van het nieuwe, betere verbond dat dat rechtstreeks kan, zonder tussenkomst van een aardse priester of een dierenoffer.

3. de basis voor dit nieuwe verbond

Die basis is gelegd. We lezen dat in vers 34b: *'want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en hun zonden niet meer gedenken'*. Daarom kan de Heere dat nieuwe, betere en meerdere van dit nieuwe verbond werkelijkheid laten worden. De blokkade tussen Hem en Zijn volk, de zonde, wordt opgeruimd. Gemeente, dat is immers het grootste probleem in de verhouding tussen de Heere en ons. De zonde maakt scheiding tussen Hem en ons; maakt ons Zijn toorn dubbel en dwars waardig. Kijk maar naar de geschiedenis van Israël. Het werd in de loop van de tijd steeds duidelijker: er moest een blijvende, afdoende verzoening komen tussen God en mens, die door dierenoffers nooit bewerkstelligd kon worden.

Israël, en ook u, jij en ik, kunnen de diepe kloof die wij gemaakt hebben, nooit dempen. Hoe groot is Gods genade, dat Hij Zelf dat doet voor een ieder die in de gekruisigde Christus gelooft – jood en heiden.

Die gelooft in....Jezus Christus. De Heiland greep Zelf terug op de woorden van Jeremia 31, toen Hij het heilig Avondmaal instelde. *'Deze drinkbeker is het nieuwe Testament (verbond) in Mijn bloed, dat voor u vergoten wordt'*.

Daar hebt u de basis: vergeving van zonden in het bloed van Christus. Wat het bloed van stieren en bokken onder het oude verbond niet kon bewerken, dat doet het bloed van Christus onder het nieuwe verbond wel: een volkomen verzoening voor al onze zonden. Zó heeft Hij dat nieuwe verbond bevestigd, van kracht doen worden.

Gemeente, nu is er voor Israël en voor ons een geopende toegang tot Gods genadetroon. Zondaar, zondares, maak daar nu vrijmoedig gebruik van. Ootmoedig pleitend op dit bloed; *'dat Uw bloed mijn hoop dan wekke, en mijn schuld voor God bedekke'*. Langs deze weg

bent u welkom bij de Vader. Langs deze weg alleen, door het geloof.

Geen aparte weg voor de jood en een aparte weg voor de heiden.
Eén Weg: Jezus.

Want buiten Jezus, buiten deze Weg om blijft Gods toorn op ons rusten en blijft het eeuwig verderf over. We moeten de klok niet terugdraaien naar het oude verbond en doen alsof Christus niet is gekomen. Dat is een gevaar dat altijd levensgroot aanwezig is in onze benadering van Israël. Maar wie, die persoonlijk de kracht van Jezus' bloed heeft ervaren, zou hier relativerend kunnen spreken?

De brief aan de Hebreëen roept zowel joden als heidenen indringend op om deze ene weg dan ook daadwerkelijk te gáán (Hebreëen 10 : 19 – 22).

De roeping in het nieuwe verbond is krachtiger, de belofte rijker, maar ook: onze verantwoordelijkheid zwaarder.

Hoor maar hoe in Hebreëen 10 de schrijver ze als in machtige greep samenvat:

‘Daar wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus (belofte)..... zo laat ons toe-gaan (roeping).....’

En dan even verder: *‘Als iemand de wet van Mozes heeft teniet gedaan, die sterft zonder barmhartigheid onder twee of drie getuigen. Hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die de Zoon van God vertreden heeft en het bloed van het testament (verbond) onrein geacht heeft?’*

Gemeente, het nieuwe verbond heeft deze ene, levende weg geopend voor Israël en voor ons: zie op de gekruisigde Christus en u zùlt zalig worden!

Amen.

